PIERWSZA ŁAWKA · ZAJĘCIA I AKCJA · KLASY I–III

Szukamy wiosny

Pierwszy Dzień Wiosny w klasach I–III: scenariusz zajęć (45 minut) z wyprawą na tropy wiosny wokół szkoły, wierszem do nauki, rozmową o Marzannie i o tym, dlaczego nie wrzucamy jej do wody, Marzanna ekologiczna z materiałów z recyklingu, klasowy korowód wiosny, quiz bez punktów, karty pracy z kluczem i karty do druku.

Co jest w materiale

1	**Scenariusz zajęć „Szukamy wiosny”** 45 minut: krąg, wiersz „Wiosna puka do okna”, tropy wiosny za oknem i na boisku, rozmowa o Marzannie, plan Marzanny ekologicznej.	45 min
2	**Akcja „Korowód wiosny” i quiz** Marzanna z recyklingu, gaik z gałązki, korowód po szkole bez topienia kukły, segregacja na koniec, quiz bez punktów.	1 dzień
3	**Karty pracy** „Tropy wiosny”, „Wiersz o wiośnie”, „Marzanna bez wody” – z kluczem.	3 karty
4	**Materiały do druku** Karta obserwatora wiosny, plakietki do korowodu, plansza quizu.	3 strony

Pierwszy Dzień Wiosny – co warto wiedzieć

21 marca to w Polsce zwyczajowy, „kalendarzowy” pierwszy dzień wiosny. Astronomowie liczą wiosnę od **równonocy** – chwili, gdy Słońce przecina równik niebieski, a dzień i noc trwają prawie po 12 godzin. Rok kalendarzowy ma 365 albo 366 dni, a obieg Ziemi wokół Słońca trwa około 365 i ćwierć dnia, dlatego moment równonocy co roku przesuwa się o kilka godzin i wypada 19, 20 albo 21 marca. Meteorolodzy liczą wiosnę od 1 marca.

W 2027 r. równonoc wypada w sobotę 20 marca ok. 21:25 czasu polskiego, a 21 marca to niedziela. Święto wiosny w szkole najlepiej zorganizować w piątek 19 marca albo w poniedziałek 22 marca. 21 marca to też **Światowy Dzień Poezji** (UNESCO, od 1999 r.), a 22 marca – **Światowy Dzień Wody** (ONZ, od 1993 r.).

Marzanna to słomiana kukła, która w dawnym zwyczaju ludowym oznaczała zimę. Wynoszono ją za wieś i wrzucano do wody albo palono. W niektórych regionach wnoszono potem do wsi **gaik** (maik) – zieloną gałąź przystrojoną wstążkami – na znak, że przyszła wiosna (w wielu miejscach z gaikiem chodzono też osobno, często po Wielkanocy). Zwyczaj znany jest z przekazów z XV wieku, a dawniej obchodzono go w czwartą niedzielę Wielkiego Postu. **Dziś nie wrzucamy kukły do rzeki:** prawo wodne zakazuje wprowadzania do wód odpadów, a kukła z plastiku, sztucznych tkanin i farb szkodzi rybom i ptakom. Marzannę żegnamy na suchym lądzie, a potem rozbieramy ją i segregujemy odpady.

Wskazówki dla nauczyciela

Przygotowanie

- Wydrukuj karty pracy (po jednej dla każdego dziecka) i kartę obserwatora (jedna na parę). Plakietki do korowodu – jedna strona na cztery dzieci. Planszę quizu wydrukuj w A3 albo pokaż na tablicy.
- Zbierz w szkole (np. w klasie, w pracowni plastycznej) czyste materiały do Marzanny: kartony, rolki, ścinki tkanin, sznurek, gazety, nakrętki. Nic nie kupujemy. Kij albo listewkę zapewnia szkoła.
- Jeśli to możliwe, przynieś do klasy gałązkę leszczyny albo wierzby z bazią (z przycinki, nie z obłamywania drzew) – do obejrzenia i do gaiku.
- Termin: piątek 19 marca albo poniedziałek 22 marca 2027 r. (21 marca to niedziela).
- W klasie I wiersz czyta nauczyciel, a dzieci powtarzają po wersie; zadania na kartach dzieci wykonują rysunkiem i pojedynczymi wyrazami.

Zasady, które chronią dzieci

- **Bez nagród, punktów i rankingów.** Nie wybieramy „najładniejszej Marzanny” ani „najlepszego wiersza”. Doceniamy konkretnym słowem, np. „Zauważyłeś pąki na krzaku przy płocie – to prawdziwy trop wiosny”.
- **Prawo do „pas”.** W każdej rundce można nic nie mówić. Nikt nie musi czytać na głos ani pokazywać swojej pracy.
- **Bez pytań o prywatne sprawy.** Nie pytamy, kto gdzie wyjeżdża na wiosnę ani co kto ma w ogrodzie – nie każdy ma ogród czy działkę. Obserwujemy to, co jest wokół szkoły.
- **Wersja kulturowa.** Marzanna i gaik to dawne zwyczaje ludowe. Opowiadamy o nich jak o historii, bez obrzędów i bez rozstrzygania, w co wierzyli dawni ludzie.

- **Bez topienia i palenia.** Kukły nie wrzucamy do wody i nie podpalamy. Robimy ją z tego, co i tak trafiłoby do recyklingu, a po pożegnaniu segregujemy materiały. Rośliny oglądamy – nie zrywamy (część wczesnowiosennych kwiatów jest pod ochroną).
- **Bezpieczeństwo na zewnątrz.** Wyjście na boisko lub do parku – według szkolnego regulaminu wyjść, z drugim dorosłym, jeśli wymaga tego regulamin. Ustal granice terenu i sygnał zbiórki.

Zdjęcia i gazetka

- Fotografujemy ręce, prace i plakaty albo ujęcia ogólne. Zdjęcia z twarzami szkoła publikuje tylko za zgodą rodziców (art. 81 prawa autorskiego).
- Uczniowie nie robią zdjęć telefonami – od 1 września 2026 r. uczniowie szkół podstawowych nie korzystają z telefonów na terenie szkoły (wyjątki określa ustawa). Zdjęcia robi nauczyciel sprzętem szkoły.

Ocenianie

- Zajęć nie oceniamy stopniami. Karty sprawdzamy razem z dziećmi – służą do rozmowy.

PIERWSZA ŁAWKA

Wiersz do nauki

Wiosna puka do okna

Stuk, stuk! Kto tam? – Wiosna!
Mam w koszyku słońce,
dla bociana gniazdo,
dla żab śpiew na łące.

Stuk, stuk! Co tam? – Pąki!
Każdy listek zwinięty.
Przebiśnieg zadzwonił:
– Zima już zamknięta!

Wiersz napisany do tego materiału.

Opowieść o Marzannie i gaiku

Do opowiedzenia dzieciom (własnymi słowami):

„Dawno temu, kiedy zima się kończyła, ludzie we wsiach robili ze słomy i starych ubrań kukłę – Marzannę. Marzanna to była zima. Ludzie wynosili ją za wieś i wrzucali do rzeki, żeby zima odpłynęła. W niektórych miejscach wracali z zieloną gałązką przystrojoną wstążkami – z gaikiem. To znaczyło: wiosno, witaj!

Dziś wiemy więcej. Kukła z plastiku i farby w rzece to śmieci. Ryby i ptaki mogą się w nie zaplątać albo je połknąć. Dlatego Marzannę robimy z rzeczy do recyklingu, żegnamy ją piosenką, a potem rozbieramy i wrzucamy do właściwych pojemników”.

Pytania do opowieści (z przykładowymi odpowiedziami)

- Co oznaczała Marzanna? *(zimę)*
- Co ludzie wnosili do wsi zamiast Marzanny? *(gaik – zieloną gałąź ze wstążkami)*
- Dlaczego dziś nie wrzucamy kukły do wody? *(to śmieci; szkodzą rybom i ptakom; woda musi być czysta)*

Przebieg zajęć

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Krąg i rundka	• Zaprasza do kręgu. Pokazuje gałązkę z pąkami. Rundka: „Wiosna kojarzy mi się z…”.	• Kończą zdanie albo mówią „pas”.

Marzanna bez wody

Imię _____ Klasa _____ Data _____

Pamiętaj: Marzanny nie wrzucamy do rzeki. Po pożegnaniu zimy rozbieramy ją i segregujemy.

1 Do którego pojemnika trafi część Marzanny? Wpisz numery do kolumn.

1. karton 2. plastikowa nakrętka 3. gazeta 4. puszka po napoju 5. folia

1 3 2 4 5

papier (niebieski)	metale i tworzywa sztuczne (żółty)

2 Jak pożegnamy Marzannę?

A. Podpalimy ją.

B. Zaśpiewamy, a potem posegregujemy jej części.

C. Wrzucimy ją do rzeki.

D. Zostawimy ją w parku.

3 Dlaczego w rzece nie może być śmieci? Napisz albo powiedz jedno zdanie.

_____

_____

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Pierwszy Dzień Wiosny – scenariusz zajęć „Szukamy wiosny”, Marzanna ekologiczna, korowód, quiz i karty pracy, klasy 1–3

Podgląd pokazał 5 z 16 stron. Pełna wersja: 16 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- w skrócie o wiośnie – kalendarzowa i astronomiczna (w 2027 r. równonoc 20 marca), terminy obchodów
- karta obserwatora wiosny, wiersz napisany dla tego zestawu
- Marzanna ekologiczna z materiałów z recyklingu – bez wrzucania do wody – i klasowy korowód wiosny
- quiz bez punktów, karty pracy z kluczem, karty do druku

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/pierwszy-dzien-wiosny-scenariusz-i-karty-pracy-klasy-1-3